

Ob drugi obletnici prevzema vodstva podjetja po delavskem svetu

Na dan 11. septembra je minilo dve leti, odkar je delovni kolektiv našega podjetja preko izvoljenega delavskega sveta prevzel v upravljanje podjetje. Torej v dobi, ki je bila za naše narode najbolj bridka in težka, ko je gonja vzhodnih kominformskih držav prizadevala našemu gospodarstvu najtežje udarce.

V tej dobi se je naše državno in partijsko vodstvo odločilo, da preide od neelastičnega centralističnega vodenja našega gospodarstva na pot samoupravljanja podjetij in ustanov po delavskih svetih.

Naši nasprotniki so tedaj pobesneli in napovedovali katastrofo vsega našega gospodarstva. Toda naše vodstvo je imelo zaupanje v jugoslovanski proletariat, katerega je skozi dolga štiri leta kalila nadčloveška borba proti okupatorju in domačim izdajalcem. Vsa napovedovanja zloma naše industrije so se razblinila v nič, danes stojimo že trdno na svojih nogah, kljub gospodarski blokadi vzhodnih držav gradimo nove tovarne, deloma z lastnimi silami, deloma s tujo pomočjo, moderniziramo stare obrate, zvišujemo produkcijo in asortiment, uvajamo nove načine dela, upoštevamo predloge novatorjev in racionalizatorjev in še sto drugih stvari, ki nam pomagajo zviševati življenjsko raven našega delovnega človeka.

V začetku še nevešč in plah je stal naš delavec pred nalogo — voditi svoje podjetje. Zgodilo se je tudi precej napak, pojavljale so se težave in marsikje tudi namerno zoperstavljanje ljudi, ki jim ni šla v račun ta najvišja oblika socialistične demokracije — tovarne delavcem! Marsikod je bila težka borba z oportunisti in birokrati. Vsepovsod so se pojavljali, tu in tam so celo zavedli s svojimi lepimi frazami poedina delavska vodstva, da so nasedla njihovim gojljivim govoricam in podpirala njihova dejanja. Toda čedalje več in čedalje globlje je prodirala delavska zavest in sposobnost v člane delavskih svetov ter upravnih odborov. Vedno pogosteje se je slišalo, kako so člani delovnega kolektiva pomedli z birokrati v upravnem aparatu in v delavskem svetu samem in čedalje bolj so budni, da se nihče nikoli več ne bo usodil kratiti ali omejevati pravic delovnega ljudstva, kajti te pravice si je ono priborilo na krvavih poljanah, te pravice si pridobiva vsak dan posebej s svojimi žuljavimi rokami. Nikjer ni popustilo delavsko vodstvo iz rok krmila, kjerkoli je ono sodelovalo s svojo delavsko partijo — s Komunistično partijo Jugoslavije. Nasprotno, povsod kjer sreča zavedne člane kolektiva, ki se aktivno bavijo z vsakdanjimi problemi, ki študirajo marksistično literaturo, zasledujejo svetovne dogodke, ki pomagajo in zasledujejo sindikalno delo v podjetju, ki se brigajo za svojo strokovno izpopolnitev, povsod tam opažamo napredek in razvoj podjetja, nižje cene izdelkom in višji življenjski standard delavcev. Prav posebno je to važno

za člane delavskega sveta in ne bom trdil, da člani našega delavskega sveta povsem zadovoljujemo glede na točke, ki sem jih navedel zgoraj. Tudi mi imamo napake, katerih se še ni smotno otresli, veliko je med nami takih, ki hodijo na sestanke samo za število, ki svojih izkušenj ne prenašajo na druge člane delovnega kolektiva. In ravno tukaj bi dodal še nekaj besed. Naše delo bo mrtvo, nihče ne bo opazil, da je v podjetju delavski svet, ako ne bomo na zasedanja prihajali pripravljeni na diskusijo in s predlogi, ako ne bomo z zasedanj odhajali med sodelavce in jim znali tolmačiti sprejete sklepe. Šele sedaj, odkar so izvešene v podjetju skrinjice za predloge in pritožbe, se opazi, koliko dobrih predlogov prihaja od članov kolektiva vsak dan, koliko težav ima naš sodelavec, skratka, opazi se, kako diha celotni kolektiv. Vse to nismo opazili člani delavskega sveta poprej, pa tudi sedaj bolj poredko in iz tega sledi, da nismo v dovoljni meri, lahko rečem skoraj nič znali prenašati teženj in predlogov delavcev na delavski svet in obratno. Ko bomo enkrat v tem uspeli, potem bomo lahko šele zaslužili pohvalo. Ko bo celotni delovni kolektiv odločal o posameznih važnejših vprašanjih in ne samo preko raznih anket, nego v živi diskusiji na skupnih sestankih, potem bo tudi naše delo lažje, kajti skupno s celotnim kolektivom bomo nosili vso odgovornost in skupno se bomo veselili vsakega našega uspeha.

Kaj pa sodelovanje s partijsko organizacijo v podjetju? Do sedaj smo le redko slišali o neki tesnejši povezavi med Osnovno partijsko organizacijo in delavskim svetom. Osnovna partijska organizacija, ki je vodilna sila v našem podjetju, ima tudi v delavskem svetu nekaj svojih članov, ki pa, razen dveh ali treh izjem, ne nudijo delavskemu svetu svojih izkušenj. Vem, da bo marsikdo od nepoučenih članov delavskega sveta postavil vprašanje, kaj imata delavski svet in Osnovna partijska organizacija skupnega? Odgovoril bi na kratko: prav vse! Produkcija, kadrovska politika, pravilniki, racionalizacije, komercialni in upravni posli in še mnogo drugega, je tako širok pojem skupnega dela, da se mu ne moremo in ne smemo odreči. Šele ko bo ta povezava med partijsko organizacijo in delavskim svetom prišla do pravega izraza, potem smemo pričakovati viden napredek in končni uspeh na vseh popriščih dela. Saj bo delavski svet našel v partijski organizaciji vso oporo. Čutil bo s tem, da stoje za njim množice naših najboljših sinov in hčera, ki so voljni priskočiti mu v pomoč v vseh težavah, iz katerih si sam ne bi mogel ali ne bi znal pomagati. V krepkem sodelovanju s partijsko organizacijo se bodo vrste članov delavskega sveta izkristalizirale in znale v resnici voditi delavstvo v boljšo in srečnejšo bodočnost.

Božo

Nekaj o Turčiji in Turkih

Ce imaš dobro zvezo, moreš danes priti iz Ljubljane v Carigrad v pičlih 6 urah. Kako kratka je ta pot v primeri z ono, ki so jo morali napraviti naši predniki péš ali jéz tja daleč doli v turško sužnost, gnani od drznih otomanskih vojščakov, ki so hoteli z ognjem in mečem razširjati Mohamedovo carstvo! Kakor je bila tedaj dolga ta pot, je bila ogromna tudi razlika v mišljenju in življenju med Evropo in Azijo in kakor se danes s potovalno tehniko krajša, ginejo te razlike vse bolj in bolj. Če pričakuješ, da boš videl v Turčiji zakrite žene in hareme, brkate rdečehlačnike in karavane velblodov, boš bridko varan. Preporoditelj in modernizator Turčije Atatürk je tu globoko posegel v nazadnjaški in orientalski patriarhizem, z enim samim odlokom je razkrinkal ženske sužnje, pa tudi moškim je snel prerokovo pokrivalo — fes in turban s konservativne glave. Kamela se je umaknila avtomobilu in letalu, lesene kolibe se umikajo po mestih mogočnim stavbam, a modernizacija je šla ponekod že tako daleč, da nekateri bogatini že ne marajo več govoriti v lastnem jeziku. Sploh te preseneča pri Turkih, živečih v mestih, njihova »mnogojezičnost«, niso namreč redki primeri, ko govore, posebno poslovni ljudje: Židje, Grki, Armenci pa tudi Turki po 6 do 8 jezikov! Turčija je prav zaradi svoje žalostne zgodovine, ki je sicer polna velikih vojaških činov in sultanskega sijaja, še bolj jo pa karakterizira neznanska zaostalost preprostega ljudstva, postala pravi raj za svoje sosede, ki so z njihovim narodom prirojenim trgovskim darom znali izkoriščati neuko turško ljudstvo in oholo, dela nevajeno velikaštvo; srednjega stanu Turčija nikoli ni imela in moremo trditi, da ga še danes nima. Ti sosedje so se čez noč-

prelevili v Turke in danes le še napisne table in številne različne cerkve po večjih mestih govore o tem, da vlada Turčijo pravzaprav tujec. Sicer je v poslednjem času mnogo sil na delu, da prekinejo s to vrsto modernega suženjstva, vendar toliko časa ne bo uspeha, dokler gibanje ne bo dobilo socialne in vse-ljudske note. Razmere v današnji Turčiji so namreč take, da obstojata še vedno samo dva premoženjska razreda, med katerima zija ogromen prepad: težko najdeš deželo, kjer bi živeli premožni sloji tako razkošno kot tu, težko pa tudi deželo s tolikšno primitivnostjo v načinu življenja, ki ima vzroke v nizkem kulturnem nivoju. Navzlic evropski preobleki skriva pravi Turek v sebi še mnogo ostankov minulih dni, iz česar sledi tudi razdvojenost in neumerjenost turškega življenja, polnega najglobljih nasprotij; narod, ki skoraj nima lastne industrije, ima naravnost virtuozne soferje. Uvoz avtomobilov je prepovedan, pa ima samo Carigrad nad 15.000 avtotaksijev, od katerih noben avtomobil ni starejši od treh let. Najbogatejši trgovci imajo najbolj zakotne prodajalnice; ljudstvo, ki na vsak korak povečuje svojega učitelja in preporoditelja Atatürka, na vprašanje, kako je s političnim udeleževanjem, odgovori, da ima za to plačane poslanca, ki se naj pečajo s politiko, ono pa hoče miru pred njo. Seveda tega naziranja ne smemo preveč posplošiti, ker tudi v Turčiji vre v spodnji plasti in od časa do časa privro na dan poročila o borbah za socialno enakopravnost ter emancipacijo svoje domovine. Vendar oblasti to gibanje najostreje zasledujejo, kar mu daje ne sicer vsesplošen, ampak izredno bojevit karakter, predpogoj za uspeh akcije. Ing. S.

Ob zaključku letošnjega zagrebškega velesejma

Letošnji zagrebški velesejem se je vršil v času od 13. do 28. septembra. Mogočne manifestacije gospodarskega napredka socialistične Jugoslavije se je udeležilo poleg cca. 600 jugoslovanskih razstavljalcev tudi naše podjetje. Inozemskim razstavljalcem, ki so zastopali 15 držav, je bil dodeljen stari del zagrebškega velesejma, torej večji del izložbenega prostora. Inozemska podjetja so razstavila povečini razne obdelovalne stroje in orodje, prevozna sredstva vseh vrst, precizne merilne in električne instrumente, proizvode lahke industrije itd.

Novi del velesejmskega prostora so zasedla domača podjetja. V dveh traktih tega dela velesejma so bila razvrščena podjetja po vejah dejavnosti. Velik del izložbenega prostora je bil dodeljen lesnoindustrijski panogi. Sledila so podjetja kemične industrije, nato galanterijski proizvodi, katerim so sledila podjetja s fino mehaniko. Naša težka industrija je bila zastopana po podjetjih: Prvomajska, Zagreb, ki je razstavila precizne stroje za obdelavo kovin, Tovarna orodnih strojev »Lola Ribar« iz Železnikov, Litostroj, Ljubljana, in Tovarna avtomobilov, Maribor, so s svojimi proizvodi dokazali veliko zmožnost naših delovnih ljudi kakor tudi gospodarsko politiko naše države, vodeno po Komunistični partiji. S tem se uresničuje program naše petletke v pogledu industrializacije in elektrifikacije naše države. Železarna Jesenice in Zenica sta prikazali proizvode, katere izdelujeta iz rudnega bogastva naše zemlje. Oddelek za tekstil je bil zastopan po naših najboljših podjetjih, pogrešali pa smo našo volnarsko industrijo, ki verjetno zaradi pomanjkanja razstavnega prostora ni mogla razstaviti svojih proizvodov. Prehrambena industrija je zasedla velik del paviljona R 2. Tu so bila povečini izvozna podjetja in so se inozemski kupci precej zanimali za odkup sadja, žganih pijač, mesnih izdelkov in podobno.

V oddelku prehrabene industrije je bil naš paviljon, ki je bil, dasi na zelo ozko odmerjenem prostoru, ličen in okusno aranžiran, tako da je vzbujal pozornost obiskovalcev na splošno. Stroški opreme in vzdrževanja so bili precejšnji, vendar dosežen uspeh močno prekaša to obremenitev. Naše podjetje je nastopilo s proizvodi praktične uporabe in lepimi predmeti za bodočo letno sezono ter pokazalo, da smo zmožni dati trgu predmete, ki so že leta iskani, a jih ni bilo mogoče dobiti.

Splošno je bil letošnji zagrebški velesejem dobro pripravljen, paviljoni okusno opremljeni in predvsem je imel komercialni značaj.

Velik obisk, približno 200.000 obiskovalcev iz vseh slojev delovnega ljudstva, je odnesel iz te gospodarske manifestacije najboljše vtise.

Med obiskovalci je bilo opaziti najvišje predstavnike naših oblasti, tako tov. maršala Tita, ki je bil na svojem obhodu burno pozdravljen od množic, Aleksandra Rankovića, Moša Pijade, Vicko Krstulovića, Franca Leskovića in druge.

Velik interes so pokazali za naše proizvode inozemski kupci, ki so se zelo zanimali za izdelke naših podjetij in sklenili nekatere večje kupčije.

Spričo dejstva, da so velesejmi v gospodarskem pogledu zelo koristni, tako za razstavljalce kakor za kraj, kjer se velesejem vrši, bi bilo umestno, da se v slovenski prestolnici Ljubljani čimprej uresniči zamisel zgraditve razstavnih prostorov. M. J.

Čitatelji, prispevajte tudi vi sami! (To ni smešnica, ampak resna želja uredništva.)

*

Prosimo vse naše čitatelje, da naš list takoj plačajo, ker mora sicer list plačati dotični sindikalni poverjenik, kateri jim ga je izročil.

Sprejeti sklepi na odprtem partijskem sestanku dne 31. avgusta 1952.

1. Borba Partije za široko demokracijo, za ugled in razčiščenje vseh kvarnih pojavov, ki so še v Partiji in zavirajo dosego gornjega.

2. Sistematična politična, kulturna in strokovna vzgoja ne samo članov Partije, marveč vsega članstva kolektiva s sestanki, tečaji, predavanji v obliki ljudske univerze, povečanje naročnikov na razno časopisje, katerih vsebino bomo vsak dan v praktičnem življenju izkoristili, organiziranje poučnih ekskurzij. Temeljiti študij novo sprejetega statuta KP.

3. Borba Partije za dvig strokovnega znanja, varčevanje s surovinami, čuvanje strojnega parka, borba za kvaliteto in dvig produktivnosti dela, borba za ugled našega kolektiva na zunanem trgu in v obliki naših predmetov in v ekspeditivnem in kulturnem poslovanju.

4. Ocena dela in ugleda članov Partije naj se vrši predvsem na bazi splošnega mnenja poštenih delavcev in uslužbencev.

5. Glede na številno zasedbo delovnih mest po delavkah-ženah in mladini posvetiti vso skrb za večjo udeležbo pri političnem in gospodarskem sodelovanju.

6. Glede na težke delovne pogoje posvetiti vso skrb vprašanju zaščitnih in higienskih naprav ter splošnemu dvigu življenjske ravni (menza, stanovanja itd.).

7. Osnovna partijska organizacija mora zaostri na vsej črti borbo za ideološko jasnost v vrstah članov Komunistične partije in nadaljevati borbo proti kleru in vseh oblikah (cerkveni obredi, intrigiranje in opravljanje).

8. Delo Partije na vasi.

9. Postavitev spomenika padlim borcem NOV v Jaršah.

Iz nabiralnikov

Kurent Ivan — Cementna stojala za kolesa pri ambulanti so se namestila.

Neimenovani — Popravilo pločevine na motovilih je v teku. Za delovni čas med. sestre v ambulanti in kontrolo cene malicam, ki jih dostavlja DUR vsak dan v podjetje, je zadolžen sekretariat, da zadevo uredi ali kontrolira. Prav tako, da kuhinja ne bo dostavljala za naše delavce zasmojenega mleka.

Bernot Franc — Glede premestitve jadrovinkega navijalnega stroja in strojev iz adjustirne, bo po nalogu upravnega odbora poskrbel pogonski sektor.

Neimenovani — Predlog za spremenitev 14. člena splošnega dela tarifnega pravilnika za podaljšanje rednega dopusta delavcem v tkalnici, ki imajo nad 15 let delovne dobe, tarifna komisija ni mogla upoštevati. Pač pa ima delavec možnost, kolikor izpolnjuje pogoje, da zaprosi za podaljšanje dopusta po točki 7 in 8 istega člena.

Mežnar Francka — Kolikor bo potrebno montirati vretena na križno previjalnem stroju v motovilnici, bo zadevo uredilo tehnično vodstvo.

Neimenovani — Za prostor in razsvetljava za vdevalke, kot šte že obveščene, se je zadeva obravnavala pred upravnim odborom in delavskim svetom in bo stvar v kratkem urejena.

Neimenovani — Okensko steklo v predpredilnici se že vstavlja. Opozarjamo pa delavce tega oddelka, da bodo v bodoče morali sami nadomestiti stroške za vsako namerno razbito steklo.

Klopčič Iva — Vaše pismo je bilo vzeto po pomoti. V bodoče se bo kontrola pri delitvi pošte pojačala.

J. Š. — Glede kvalitete udarnih palic se bo uredilo, da dobimo v bodoče čim boljše palice. Kvaliteta preje pa zavisi od materiala, s katerim trenutno razpolagamo in ki ni najboljši. Vitje je pravilno, kolikor nastajajo napake tukaj, bodo odgovorni v predilnici posvečali več pozornosti, da bo kvaliteta preje čim boljša.

Vse, ki ste oddali v skrinjice pritožbe glede višine plače ali predloge za spremembo tarifnih postavk v pravilniku, obveščamo, da so bili nekateri predlogi upoštevani in sprejeti na delavskem svetu, drugi zopet od strani tarifne komisije, kjer je namreč šlo samo za povišanje brez spremembe tarifnega pravilnika. Spremembe so razvidne na oglasni deski, kjer je izobešen II. tarifni pravilnik. Vsem pa seveda ni bilo mogoče ustreči. Razen že po tarifnem pravilniku razvidnih zvišanj se določajo še naslednje plače:

Čistilkam blaga, tov. Korošec Eli, Karžič Mari, Loboda Just in Šuštar Ani se zviša urna plača na 29 din.

Tov. Pavli Angeli iz pripravljalnice se zviša urna plača na 30 din.

Tov. Jankoviču Štefanu se zvišanje ne odobri.

Tov. Naratu Stanku in Škarja Cilki se zviša urna plača na 28 din, tov. Klopčiču Jožetu na 29 din.

Tov. Koncilija Ivanu se zviša urna plača na 53.50 din, tov. Majnik Francu na 51 din.

Kardistom, tov. Nahtigalu Francu, Kočvarju Jožetu, Orehku Jerneju, Župinu Francu in Bingoldu Mirotu se zviša urna plača na 35 din.

Tov. Zobavniku Francu se zviša urna plača na 47 din in tov. Nemcu Vinku na 44 din.

Vsem novincem se je določila začetna plača, kakor to predvideva tarifni pravilnik.

Vabimo člane delovnega kolektiva, da se pogosto oglašajo in nam dostavljajo svoje predloge. Božo

Šport in šah

STIPI II.

Kakor lansko leto je bilo tudi letos organizirano množično športno tekmovanje »STIPI« II, tako da postaja to tekmovanje za naš kolektiv tradicionalno.

Po številu prijav j eizgledalo, da bo to tekmovanje res množično. Toda ko je napočil čas tekmovanja, so mnogi pozabili na prijavo, drugi pa so zopet našli razne izgovore tako, da je od 42 prijavljenih moških tekmovalo le 30, od 35 prijavljenih žensk pa samo 10, kar je vsekakor žalostno, posebno pri ženskah, katere predstavljajo večino v našem kolektivu.

Tekmovanje samo je bilo izvedeno v 2 tednih zaradi deljenega delovnega časa tekmovalcev. To se pa ni izkazalo za posebno dobro, ker je trpela kvaliteta tekmovanja zaradi premajhnega števila tekmovalcev in zaradi tega slabe konkurence v posameznih disciplinah.

Sodniški zbor je svojo nalogo douro izvršil in mu gre za njegovo požrtvovalno delo vse priznanje, saj so sodniki žrtvovali skozi 2 tedna svoje popoldneve, da se je moglo tekmovanje v redu vršiti.

Na tekmovanjih so bili doseženi naslednji najboljši rezultati v posameznih disciplinah:

Moški

Tek na 100 m: Šoba Srečo 12", Zabukovec Lado 13", Korelc Anton 13.4"; **tek na 800 m:** Šoba Srečo 2'29", Korelc Anton 2'58", Zabukovec Lado 2'40".

Skok v vis: Šoba Srečo 155 cm, Korelc Anton 145 cm, Maticič Miha 140 cm; **skok v dalj:** Šoba Srečo 5.72 m, Sešek Ivo 4.56 m, Strojjan Janez 4.53 m; **troskok:** Šoba Srečo 11.54 m, Strojjan Janez 10.24 m, Korelc Anton 9.98 m.

Met diska: Drašček Kristijan 29.30 m, Sešek Ivo 27.40 m, ing. Smodiš Janko 27 m; **met kopja:** Zabukovec Lado 34.90 m, Šoba Srečo 34.51 m, Matičič Miha 30.91 m; **met krogle:** Šoba Srečo 9.53 m, ing. Smodiš Janko 9.17 m, Zabukovec Lado 9.06 m.

Plavanje: 50 m prsno: Bergant Srečo 47", ing. Smodiš Janko 48", Strojjan Janez 48.9"; 50 m prosto: Ukmar Janko 45", Zabukovec Lado 45.5", Šoba Srečo 46.9"; 50 m hrbtno: ing. Smodiš Janko 49.5", Matičič Miha 53", Bergant Srečo 53.8"; **skoki v vodo:** ing. Smodiš Janko I, Lipovšek Otmar II, Ukmar Janko III.

Streljanje na 200 m z vojaško puško: Kunc Božo 22 krog, Zabukovec Lado 22 krog, Matičič Miha 21 krog.

Ženske

Tek na 80 m: Štupar Iva 13.5", Drevenšek Vera 14", Kušar Ana 14.1"; **tek na 400 m:** Štupar Iva 1'13", Kušar Ana 1'18", Grčar Draga 1'20".

Skok v vis: Štupar Iva 110 cm, Anžin Pepca 100 cm, Treven Pavla 100 cm; **skok v dalj:** Štupar Iva 3.20 m, Kušar Ana 3.17 m, Treven Pavla 3.08 m.

Met diska: Treven Pavla 20.10 m, Grčar Draga 20 m, Štupar Iva 19.07 m; **met kopja:** Treven Pavla 15.40 m, Drevenšek Vera 14.55 m, Grčar Draga 13.95 m; **met krogle:** Treven Pavla 6.28 m, Kušar Ana 5.52 m, Grčar Draga 5.48 m.

Plavanje: 50 m prsno: Kušar Ana 1'0.5", Vrhovnik Marija 1'0.9", Grčar Draga 1'5.5", Štupar Iva 1'5.2"; 50 m prosto: Kušar Ana 59.8", Vrhovnik Marija 1'1", Štupar Iva 1'5.7"; 50 m hrbtno: Štupar Iva 1'14.9", Kušar Ana 1'19.5", Grčar Draga 1'54".

Streljanje z zračno puško na 10 m: Treven Pavla 26 krogov, Grčar Draga 24 krogov, Drevenšek Vera 21 krogov.

V skupni oceni je bil dosežen naslednji vrstni red: moški: Zabukovec Lado 5884 točke, Šoba Srečo 5772 t., Strojjan Janez 5454 t., Matičič Miha 4757 t., ing. Smodiš Janko 4726 t., Bergant Srečo 4673 t., Hočevar Karol 4647 t., Lipovšek Otmar 4629 t., Kunc Božo 4608 t., Jenko Tine 4442 t. itd.;

ženske: Štupar Iva 6249 točk, Grčar Draga 6186 t., Kušar Ana 5867 t., Anžin Pepca 5085 t., Treven Pavla 4046 t., Vrhovnik Marija 3223 t., Hafner Štefka 2013 t., Cengle Marta 1896 t., Špenko Marija 379 t.

Prihodnje leto, ko bomo zopet merili svoje moči in spretnosti v športnih disciplinah, upamo, da bodo rezultati še boljši in udeležba številnejša.

ŠAHISTI, POTRUDITE SE!

V upanju, da vas rešitev problema prve številke ni preveč mučila, boste spodaj dobili nekaj orehov za pregrizniti. Za tiste pa, ki niso bili v stanju rešiti problem št. 1, naj bo objavljena rešitev kakor sledi:

1. Kb6—b5! Td6—d5+
2. Kb5—b4! Td5—d4+
3. Kb4—b3! Td4—d3+
4. Kc3—c2 Td1—d4!
5. c7—c8T! — če vzameš damo, je pat.

Edini položaj: stolp dobi proti stolpu.

Videli boste, da je v šahu vse mogoče in da so tudi tako imenovani velemejstri zmožljivi, kakor dokaže sledeča partija, igrana leta 1912 med velemejstroma Rihardom Retijem in Tartakoverjem, torej v dobi, ko sta bila oba na višku svoje šahovske moči.

1. e2—e4 c7—c6
2. d2—d4 d7—d5
3. Sb1—c3 d5×e4
4. Sc3×e4 Sg8—f6
5. Dd1—d3 e7—e5
6. d4×e5 Dd8—a5+
7. Lc1—d2 Da5×e5
8. 0—0—0 (sedaj beli vidi diabolčno kombinacijo!)
Sf6—e4?
9. Dd3—d8+!! Ke8—d8
10. Ld2—g5+++ Kd8—c7
11. Lg5—d8 mat! Izredno lep mat!

Torej nenavadno kratka partija med velemejstroma. To vam naj dá pogum, če boste kdaj kaj takega doživeli!

Sedaj še dve zabavni končnici:

Št. 2. Beli: Kb3, Pa3, f5, g5, h5

Črni: Kb5, Pa5, f7, g7, h7

Št. 3. Beli: Kd5, Lh6, Pg7

Črni: Kf7, Pe7, h7

V obeh primerih beli na potezi dobi.

Obilo uspeha k dobri rešitvi!

Ker razpolaga društvo »Partizan« s svojim prostom, bo od 1. oktobra naprej vsak teden ob četrtnih od 17. do 21. ure šahovski večer. Vabimo vas, da se v obilnem številu udeležujete tega večera in da tudi vztrajate pri tem, kar je še važnejše.

Razno

»Beneška noč«

Okrog naše tovarne imamo napeljeno električno razsvetlavo, tej razsvetljavi pravimo »beneška noč«. Vendar ima naša »beneška noč« svoje muhe. Poleti sveti do 6. ure zjutraj od veselja, ker je že od 4. ure dan. Da pa ne bi bilo preveč stroškov, bo zato pozimi, ko je do 7. ure noč, tudi okoli tovarne tema in bo tako »beneška noč« žalovala, ker bo dan prekratek.

Kaj pa tovariš Klančar?

Oglas v prvi številki »Konoplana« je zgrešil svoj namen. Hotel je pripraviti tov. Klančarja do tega, da opusti vnaprej svoje človekoljubno delo, in to v interesu svojega lastnega telesnega zdravja. Vsi tisti pa, ki so zaradi tega našega Lojzeta napadali, naj se zavedajo, da je ta njegova žrtve rešila življenje marsikomu in da je njegovo početje hvalevredno, kolikor ne presega telesne zmogljivosti.

HUMOR

Dvogovor v tovarni.

Prvi: »Ti, poslušaj, kako bi to naredil, da bi se mi boljše godilo?«

Drugi: »Kritiziraj upravo!«

Zakonca med seboj.

Ona: »Vsi moški, ki sem jih odklonila, preden sem tebe vzela, so sedaj bogatejši od tebe.«

On: »Nič čudnega, saj jaz sem tebe dobil.«

Revež.

»Ker je jutri obletnica najine poroke, bom zaklala petelina...«

»Oh, saj ni on kriv.«

Na zdravje.

»Zdravnik ti je dejal, da ti vino škoduje, pa še vedno piješ!«

»Že, ampak pijem na svoje zdravje.«

Pozno ponoči v baru.

»Ali ne bi hotela še nekaj zapeti?«

»Saj ljudje že odhajajo!«

»Toda prepočasi!«

Ponos.

»Vas ni sram, da se tako napijete?«

»Huk... jaz... huk — nasprotno, ponosen sem!«

Anekdota.

Slavna igralka Sarah Bernhardt je bila izredno suha. Ko je leta 1922 neki mladi slikar razstavil v Parizu portret, ki je predstavljal to slavno umetnico in njenega psička, je neki hudomušnež spodaj pripisal: pes in kost.